

Spis treści

Rozdział 1. Budowa i czynności skóry	15
Budowa naskórka i skóry	16
Skóra jako organ immunologiczny	18
Melanogeneza	20
Strefa błony podstawnej	21
Skóra właściwa	21
Układ naczyniowy skóry	22
Unerwienie skóry	23
Błony śluzowe otworów naturalnych	23
Gruczoły łojowe	24
Gruczoły potowe	24
Gruczoły ekrynowe	25
Gruczoły apokrynowe	25
Włosy	25
Paznokcie	27
Rozdział 2. Symptomatologia ogólna chorób skóry (semiotyka)	29
Podstawowe wykwyty chorobowe	29
Dermatologiczne badanie chorego	38
Rozdział 3. Zakażenia bakteryjne skóry	39
Ropne choroby skóry	39
Flora bakteryjna normalnej skóry	40
Czynniki patogenetyczne	40
Zakażenia gronkowcowe	40
Zapalenie mieszka włosowego	40
Figówka. Przewlekłe zapalenie ropne mieszków włosowych	42
Czyrak. Czyraczność	43
Ropnie mnogie pach	44
Liszajec pęcherzowy noworodków	45
Zapalenie pęcherzowe i złuszczone skóry noworodków pochodzenia gronkowcowego	45
Zakażenia paciorkowcowe	46
Róża	46
Necrotizing fasciitis	48
Mieszane zakażenia paciorkowcowo-gronkowcowe	48
Liszajec zakaźny	48
Niesztowica	49
Piodermia przewlekła bujająca i wrzodziejąca	50
Leki najczęściej stosowane w ropnych chorobach skóry	51
Inne choroby bakteryjne skóry	53

Różyczka	53
Łupież rumieniowy	54
Choroba kociego pazura	55
Promienica	55
Boreliozy	56
Rumień przewlekły pełzający	58
Lymphocytoma	59
Zanikowe zapalenie skóry kończyn	59
Rozdział 4. Gruźlica skóry	61
Gruźlica właściwa	62
Gruźlica toczniowa	62
Zapalenie gruźlicze węzłów chłonnych	64
Gruźlica rozplywna	64
Gruźlica brodawkująca	65
Gruźlica wrzodziejąca (blon śluzowych)	66
Tuberkulidy	67
Tuberkulid guzkowo-zgorzeliowy	67
Lupoid prosówkowy rozsiany twarzy	68
Rumień stwardniały	69
Leczenie gruźlicy skóry	70
Rozdział 5. Grzybice	72
Grzybice właściwe – dermatofitozy	73
Grzybice skóry owłosionej	73
Odmiana powierzchowna wywołana przez grzyby antropofilne	73
Grzybica strzygąca powierzchowna owłosionej skóry głowy	75
Grzybica drobnozarodnikowa powierzchowna owłosionej skóry głowy	75
Grzybica woszczynowa owłosionej skóry głowy	76
Odmiana z odczynem zapalnym wywołana przez grzyby zoofilne	77
Grzybica skóry gładkiej	78
Przewlekła grzybica skóry gładkiej	79
Grzybica pachwin	81
Grzybica stóp	82
Grzybica paznokci	83
Zakażenia drożdżakowe	84
Kandydoza blon śluzowych	85
Kandydoza kątów ust. Zajady	85
Wyprzenia drożdżakowe	86
Kandydoza wałów i płytek paznokciowych	86
Ziarniniak drożdżakowy	86
Łupież pstry	87
Leczenie grzybic	88
Leki przeciwgrzybicze	88
Leczenie grzybicy skóry, włosów i paznokci	91
Leczenie zakażeń drożdżakowych	92
Rozdział 6. Choroby pasożytnicze skóry	93
Wszawica	93
Wszawica głowowa	93
Wszawica odzieżowa	94
Wszawica łonowa	94
Leczenie wszawicy	95
Świerzb	95

Rozdział 7. Choroby wirusowe skóry	99
Grupa opryszczek	99
Opryszczka zwykła	99
Eczema herpeticum	102
Półpasiec	103
Ospa wietrzna	105
Choroby z kręgu wirusa ospy	106
Guzki dożarek	106
Niesztowica zakaźna	107
Mięczak zakaźny	107
Grupa brodawek	108
Brodawki zwykłe	109
Brodawki stóp	111
Brodawki płaskie (młodocianych)	113
Brodawki przejściowe	114
Epidermodysplasia verruciformis (EV)	114
Brodawki płciowe. Kłykciny kończyste	117
Bowenoid papulosis	119
Choroba Hecka	120
Pryszczycza. Zaraza pyska i racie	121
Zespół grudkowo-krwotoczny rękawiczkowo-skarpetkowy	122
Choroba Gianottiego-Crostiego	122
Zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS)	123
Pełny zespół AIDS	125
Zmiany skórne	125
Przebieg AIDS	128
Rozpoznanie	128
Profilaktyka	128
Leczenie	128
 Rozdział 8. Rumieniowe, rumieniowo-złuszczające i grudkowe dermatozy	130
Rumienie	130
Rumień wielopostaciowy (wysiękowy)	130
Odmiana łagodniejsza (zwykła) rumienia wielopostaciowego	131
Odmiana ciężka rumienia wielopostaciowego	132
Zespół Stevensa-Johnsona	132
Toksyczna nekroliza naskórka	133
Choroba Kawasaki	135
Rumień trwały	135
Rumień guzowaty	137
Zespół Sweeta	138
Erythema gyratum repens	140
Łupież różowy Giberta	141
Liszaj płaski	142
Przewlekłe wrzodziejące zapalenie jamy ustnej	146
Erythema dyschromicum perstans	148
 Rozdział 9. Choroby alergiczne skóry	150
Pokrzywka	151
Pokrzywka ostra	153
Pokrzywka przewlekła	154
Inne odmiany pokrzywki	154
Pokrzywka wywołana mechanicznie	154

Pokrzywka kontaktowa	155
Pokrzywka fizykalna	155
Pokrzywka cholinergiczna	156
Rozpoznanie pokrzywki	156
Leczenie pokrzywki	157
Choroba posurowicza	158
Urticaria vasculitis	159
Obrzęk naczynioruchowy (Quinckego)	159
Dziedziczny obrzęk naczynioruchowy	160
Wyprysk kontaktowy. Kontaktowe zapalenie skóry	161
Wyprysk kontaktowy niealergiczny	169
Wyprysk zawodowy	170
Inne odmiany wyprysku	172
Wyprysk pieniążkowy (wyprysk mikrobowy)	173
Wyprysk łojotokowy. Łojotokowe zapalenie skóry	174
Wyprysk łojotokowy noworodków	175
Wyprysk potnicowy	176
Wyprysk podudzia	178
Atopowe zapalenie skóry	179
Neurodermit ograniczony. Liszaj zwykły przewlekły	185
Świerzb i guzki Hyde	187
Osutki polekowe	187
Wstrząs anafilaktyczny	190
Rozdział 10. Fotodermatozy	191
Działanie promieni słonecznych na skórę	191
Klasyfikacja fotodermatoz	191
Starzenie się słoneczne skóry	194
Wielopostaciowe osutki świetlne	196
Pokrzywka świetlna	198
Przewlekłe zmiany posłoneczne	198
Odczyny fototoksyczne	199
Odczyny fotoalergiczne	200
Świetlne zapalenie czerwieni warg	200
Rozdział 11. Uszkodzenia skóry czynnikami fizykalnymi	201
Oparzenia	201
Przewlekłe uszkodzenie ciepłne skóry	202
Odmrożenia	202
Odmrożyny	203
Uszkodzenia porontgenowskie skóry	204
Przewlekły odczyn porontgenowski	205
Rozdział 12. Łuszczyca i dermatozy łuszczycopodobne	206
Łuszczyca	206
Etiopatogeneza	206
Epidemiologia łuszczycy	209
Objawy i przebieg	209
Rozpoznanie	214
Rozpoznanie różnicowe	214
Leczenie	215
Pityriasis rubra pilaris (PRP)	219
Pityriasis lichenoides	220
Pityriasis lichenoides chronica	220
Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta (PLEVA)	221

Rozdział 13. Choroby pęcherzowe o podłożu autoimmunologicznym	223
Pęcherzyca	226
Pęcherzyca zwykła	230
Pęcherzyca bujająca	232
Pęcherzyca liściasta	233
Pęcherzyca rumieniowata, pęcherzyca łojotokowa	234
Pęcherzyca opryszczkowata	235
Przebieg pemphigus vulgaris w pemphigus foliaceus	236
Leczenie pęcherzycy	237
Inne odmiany pęcherzycy	239
Pęcherzyca IgA i neutrofilowe śródskórkowe dermatozy z przeciwciałami typu pemphigus klasy IgA	239
Akantolityczna dermatoma typu erythema annulare	241
Pęcherzyca paraneoplastyczna	241
Pemfigoid	243
Pemfigoid (opryszczki) ciężarnych	246
Pemfigoid bliznowaciejący	249
Nabyte pęcherzowe oddzielanie się naskórka	251
Zapalenie opryszczkowe skóry	253
Linijna IgA dermatoma pęcherzowa	256
 Rozdział 14. Choroby tkanki łącznej	 259
Toczeń rumieniowaty	259
Układowy toczень rumieniowaty	260
Etiopatogeneza	261
Przeciwciała przeciwjądrowe	263
Objawy i przebieg	267
Rozpoznanie	269
Leczenie	270
Podostra skórna postać tocznia rumieniowatego	271
Toczeń rumieniowaty noworodków	273
Postać ogniskowa (przewlekła) tocznia rumieniowatego	275
Podskórna (głęboka) odmiana tocznia rumieniowatego	277
Zespół antykardiolipinowy (antyfosfolipidowy)	279
Zespół Sneddon	280
Zespół Sjögrena	281
Twardzina	282
Twardzina układowa	283
Etiopatogeneza	283
Przeciwciała przeciwjądrowe	285
Podział twardziny	287
Zmiany układowe	290
Rozpoznanie różnicowe	291
Leczenie	292
Twardzina ograniczona	293
Atrophoderma Pasini-Pierini	297
Liszaj twardzinowy i zanikowy	297
Fasciitis eosinophilica	298
Eosinophilia myalgia syndrome (EMS)	299
Zapalenie skórno-mięśniowe	300
Zespoły nakładania	303
Mieszana choroba tkanki łącznej. Zespół Sharpa	303
Scleromyositis	305
Zapalenie wielomięśniowe z przeciwciałami przeciw syntetazom tRNA	307
Guzkowe zapalenie tętnic	308

Rozdział 15. Zapalenie tkanki podskórnej	311
Panniculitis Webera-Christiana	311
Zespół Rothmana-Makaia	312
Cytophagic histocytic panniculitis	312
Zapalenie tkanki podskórnej w przebiegu chorób trzustki	312
Zapalenie tkanki podskórnej związane z niedoborem inhibitora alfa ₁ -antytrypsyny	313
Rozdział 16. Choroby naczyniowe skóry	314
Krwotoczne choroby skóry. Plamice	314
Plamice małopłytkowe	314
Plamica małopłytkowa wrodzona. Zespół Wiskotta-Aldricha	314
Samoistna plamica trombocytopeniczna	315
Plamica małopłytkowa objawowa	315
Plamice związane z zaburzeniami krzepliwości	316
Plamice związane z uszkodzeniem naczyń skóry	316
Plamica hiperergiczna. Alergiczne lub leukoklastyczne zapalenie naczyń	316
Plamica starcza. Plamica steroidowa	318
Przewlekłe zapalenie naczyń włosowatych	318
Zapalenie ziarniniakowe naczyń Wegenera	319
Zespół Churga-Strauss	320
Piodermia zgorzelinowa	320
Guzowate zapalenie naczyń	322
Owrzodzenia podudzi	323
Rozdział 17. Ziarniniaki i zmiany odczynowe	325
Sarkoidoza	325
Ziarniniak obrączkowy	327
Mastocytozy	329
Pokrzywka barwnikowa	329
Rozdział 18. Choroby związane z zaburzeniami metabolicznymi	332
Zmiany skórne w cukrzycy	332
Obumieranie tłuszczowate	333
Rumień nekrolityczny wędrujący	335
Porfirie	336
Porfiria szpikowa	336
Porfiria erytropoetyczna wrodzona	336
Protoporfiria erytropoetyczna	337
Leczenie porfirii szpikowych	337
Porfiria wątrobowa	337
Porfiria skórna późna	338
Hiperlipoproteinemia	340
Kępki żółte	340
Rozdział 19. Genodermatozy	344
Choroby związane z nadmiernym rogowaceniem	344
Rogowiec dłoni i stóp	344
Uogólnione genodermatozy związane z nadmiernym rogowaceniem	347
Rybia łuska zwykła	347
Rybia łuska wrodzona	350
Hyperkeratosis epidermolytica	351
Rzadkie zespoły ichtiotyczne	351
Leczenie uogólnionych genodermatoz typu rybiej łuski	351

Rogowacenie mieszkowe	352
Choroba Dariera	352
Choroby pęcherzowe	354
Choroba Haileya-Haileya	354
Pęcherzowe oddzielanie się naskórka	355
Rozdział 20. Znamiona i nowotwory łagodne	360
Znamiona	360
Znamiona naskórkowe	361
Znamię naskórkowe brodawkowate	361
Brodawka łojotokowa (starcza). Rogowacenie łojotokowe	362
Znamiona melanocytowe barwnikowe	363
Znamiona barwnikowe naskórkowe	363
Znamiona komórkowe barwnikowe	364
Znamię Spitz (dawna nazwa czerniak młodzieńczy)	366
Znamiona wychodzące z gruczołów łojowych	367
Znamię łojowe	367
Gruczołek łojowy	367
Znamiona wychodzące z gruczołów potowych	368
Znamiona naczyniowe	369
Naczyniaki krwionośne	369
Ziarniniak naczyniowy	371
Naczyniak chłonny zwykły i jamisty	371
Leczenie naczyniaków	371
Łagodne nowotwory łącznotkankowe	372
Włókniak	372
Bliznowiec	373
Rozdział 21. Stany przedrakowe i raki in situ	375
Stany przedrakowe	375
Rogowacenie słoneczne (dawna nazwa – rogowacenie starcze)	376
Róg skórny	378
Skóra pergaminowata i barwnikowa	379
Uszkodzenia porentgenowskie skóry	380
Rogowacenie chemiczne (arsenowe i smołowcowe)	381
Rogowacenie białe	382
Raki in situ	384
Choroba Bowena	384
Erytroplazja Queyrata	385
Rozdział 22. Nowotwory złośliwe skóry	387
Raki skóry	387
Rak podstawnkomórkowy	388
Rak kolczystokomórkowy	391
Rak brodawkujący	394
Rogowiak kolczystokomórkowy	394
Choroba Pageta	396
Czerniak złośliwy	397
Zespół znamion atypowych (dysplastycznych)	402
Rozdział 23. Chłoniaki skóry i stany poprzedzające	405
Przyluszczyce	405
Przyluszczyca plackowata drobnoogniskowa palczasta	405

Przyluszczyca plackowata wielkoogniskowa typu zapalnego	405
Przyluszczyca plackowata wielkoogniskowa typu poikilodermicznego	406
Chłoniaki skóry	407
Chłoniaki typu T	408
Ziarniniak grzybiasty	409
Zespół Sezary'ego	412
Siatkowica pagetoidalna	414
Lymphomatoid papulosis	414
Chłoniaki typu B	415
Rozdział 24. Zespoły paraneoplastyczne	417
Rozdział 25. Zaburzenia barwnikowe	421
Bielactwo nabyte	421
Piegi	423
Ostuda	424
Rozdział 26. Choroby gruczołów łojowych i potowych	425
Choroby gruczołów łojowych	425
Łojotok	425
Łupież łojotokowy	426
Trądzik pospolity	426
Trądzik różowaty	431
Choroby gruczołów potowych	434
Pocenie się nadmierne	434
Potówki	434
Rozdział 27. Choroby włosów	436
Łysienie	436
Łysienie męskie androgenowe	437
Łysienie androgenowe kobiet	438
Łysienie plackowate	439
Nadmierny porost włosów	442
Piśmiennictwo	443
Skorowidz	447